

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Τίτλος επίσκεψης	VET graduate tracking system in Finland - The use of information at VET provider level and at system level to improve VET provision and VET qualifications (feedback)
Φορέας διοργάνωσης επίσκεψης	Finnish National Agency for Education
Χρηματοδότηση	85% Πρόγραμμα Erasmus+ και 15% εθνική συμμετοχή για τον ΕΟΠΠΕΠ, ως σημείο Επαφής του Ευρωπαϊκού Δικτύου EQAVET (European Quality Assurance for Vocational Education and Training)
Στόχος	<ul style="list-style-type: none"> - Ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων για το σύστημα παρακολούθησης μαθητών και αποφοίτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) που εφαρμόζεται στη Φινλανδία, τόσο κατά τη διάρκεια της σχολικής διαδρομής τους όσο και μετά την αποφοίτησή τους - Ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων για την αξιοποίηση των πληροφοριών που συλλέγονται στο πλαίσιο της παρακολούθησης, σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο παρόχων ΕΕΚ προκειμένου να βελτιώνεται η παρεχόμενη εκπαίδευση και να αυξάνεται η απασχόληση
Πόλις, Χώρα	Ελσίνκι, Φινλανδία
Ημερομηνίες επίσκεψης	25/10/2018 – 26/10/2018
Συμμετέχουσες χώρες	Ελλάδα, Ιταλία, Ρουμανία, Σλοβενία και Φινλανδία
Συντάκτρια κειμένου	Δρ. Χρύσα Παϊδούση, Διευθύντρια Επαγγελματικής Κατάρτισης, Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας & Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ).

1. Εισαγωγικά σχόλια

Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και Ε.Ι.Ε.Α.Δ. η οποία αφορά ερευνητικό σχέδιο που αναπτύσσεται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ως Σημείο Επαφής του Δικτύου EQAVET στην Ελλάδα. Το ερευνητικό σχέδιο για το οποίο συνεργάζονται οι δύο φορείς περιλαμβάνει αφενός, μελέτη παρακολούθησης των αποφοίτων ΙΕΚ στην αγορά εργασίας και των εκπαιδευτικών διαδρομών που ακολούθησαν, και αφετέρου αξιοποίηση των πληροφοριών που θα αντληθούν από τη μελέτη, για τον καλύτερο σχεδιασμό προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού.

Βασικά ερωτήματα της ελληνικής ομάδας που συμμετείχε στη «μελέτη επίσκεψης» ήταν:

1. Ποια είναι τα δεδομένα/πληροφορίες που συλλέγονται για τις/τους μαθητές/τριες και απόφοιτες/τους της ανώτερης δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και τη μετάβασή τους στην αγορά εργασίας;
2. Ποιες είναι οι υπεύθυνες υπηρεσίες για τη συλλογή των δεδομένων και τι ρόλο έχουν σε αυτές οι στατιστικές αρχές, οι πολιτικά αρμόδιες αρχές, οι περιφερειακές και δημοτικές αρχές, οι πάροχοι επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι επιχειρήσεις και βέβαια οι εκπαιδευόμενες/νοι ;
3. Πως συλλέγονται τα δεδομένα και οι πληροφορίες παρακολούθησης μαθητριών/των και αποφοίτων;
4. Ποια άλλα δεδομένα αξιοποιούνται για τη διασφάλιση της ποιότητας της ΕΕΚ και τη σύζευξη της με την αγορά εργασίας; η πρόβλεψη αναγκών σε δεξιότητες
5. Πως αξιοποιούνται τα δεδομένα που συλλέγονται και οι προβλέψεις των αναγκών σε δεξιότητες;

Πριν παρουσιασθούν οι βασικές διαπιστώσεις που προέκυψαν από την «επίσκεψη μελέτης», με βάση τα παραπάνω ερωτήματα, αξίζει να επισημανθεί η σημασία που έχει η παρακολούθηση των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), καθώς :

- δίνει τη δυνατότητα αναλυτικής μελέτης της απασχόλησης/απορρόφησης τους για όλες τις ομάδες προσανατολισμού, τομείς και ειδικότητες στην αγορά εργασίας
- συμβάλλει στη διερεύνηση της προσφοράς και ζήτησης δεξιοτήτων
- βοηθά στην αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών και στην καλύτερη σύνδεση τους με την αγορά εργασίας
- επιτρέπει προβλέψεις για εκπαιδευτικές, εργασιακές και κοινωνικές ανάγκες
- παρέχει επικαιροποιημένες πληροφορίες στις/στους μαθήτριες/μαθητές για την απασχόληση και τα ζητούμενα προσόντα, βοηθώντας τους έτσι στην επιλογή μιας εκπαιδευτικής και επαγγελματικής διαδρομής
- συμβάλλει στο σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης βασισμένων σε πραγματικά δεδομένα και αποδείξεις (evidence-based policies)

2. Πρόγραμμα της Επίσκεψης Μελέτης

2.1 Υπεύθυνος φορέας διοργάνωσης

Η «επίσκεψη μελέτης» οργανώθηκε και φιλοξενήθηκε από την «Finnish National Agency for Education» (EDUFI) (Φινλανδική Υπηρεσία για την Εκπαίδευση), η οποία λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Φινλανδίας.

Το EDUFI έχει ένα ευρύ πεδίο αρμοδιοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, της δια βίου μάθησης, καθώς και της προώθησης της διεθνοποίησης της εκπαίδευσης και παρέχει συστηματική υποστήριξη στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Στο EDUFI απασχολούνται συνολικά 370 άτομα, εκ των οποίων οι 60 εργάζονται στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ).

Ο οργανισμός διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου εκπροσωπούν τα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων, τις τοπικές αρχές, τους εκπαιδευτικούς και τους κοινωνικούς εταίρους.

Ενδεικτικά, οι δραστηριότητες της «EDUFI» περιλαμβάνουν:

- την εφαρμογή εθνικών εκπαιδευτικών πολιτικών
- την προετοιμασία των εθνικών προγραμμάτων σπουδών και των απαιτήσεων σε προσόντα
- την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προσωπικού
- την παροχή υπηρεσιών στον εκπαιδευτικό τομέα, όπως η παραγωγή και δημοσίευση εκπαιδευτικού υλικού
- την αναγνώριση και τη διεθνή συγκρισιμότητα προσόντων

Επίσης, σημειώνεται ότι η «EDUFI» μαζί με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχουν από κοινού την ευθύνη για το περιεχόμενο και τη διαχείριση της ηλεκτρονικής πύλης «Virunen» που παρέχει πρόσβαση σε στατιστικές για την εκπαίδευση στην Φινλανδία (στο *Ερώτημα 2 θα γίνει εκτενέστερη αναφορά*).

2.2. Το πρόγραμμα της επίσκεψης μελέτης

Το πρόγραμμα της «επίσκεψης μελέτης» περιελάμβανε δύο βασικούς άξονες:

A. Εισηγήσεις από εκπροσώπους φορέων που συμμετέχουν στο σύστημα παρακολούθησης αποφοίτων ΕΕΚ (VET graduate tracking system) και

B. Επισκέψεις σε παρόχους ΕΕΚ και συμβουλευτικής

Στον πρώτο άξονα πραγματοποιήσαν εισηγήσεις εκπρόσωποι από :

- Φινλανδική Υπηρεσία για την Εκπαίδευση (EDUFI)
- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
- Ελλάδα, ως συμμετέχουσα στην επίσκεψη χώρα
- Ιταλία, ως συμμετέχουσα στην επίσκεψη χώρα
- Ρουμανία, ως συμμετέχουσα στην επίσκεψη χώρα
- Λυονί, Κολλέγιο Επαγγελματικής Κατάρτισης για άτομα με ειδικές ανάγκες
- Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Φινλανδίας/Πληθυσμός και Κοινωνικές Συνθήκες (Statistics Finland)

Στο δεύτερο άξονα πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε :

- Ohjaamo Helsinki, υπηρεσία ενημέρωσης και υποστήριξης νέων 15-29 ετών
- Amiedu, πάροχος ΕΕΚ
- Mercuria Business College, πάροχος ΕΕΚ
- Varia College, έγινε παρουσίαση στο Mercuria

Με το πρόγραμμα αυτό οι διοργανωτές/τριες της συνάντησης παρείχαν μια ολοκληρωμένη εικόνα των στοιχείων/δεδομένων που συγκεντρώνονται, της μεθοδολογίας που εφαρμόζεται για τη συλλογή τους, της επεξεργασίας και διάχυσης που πραγματοποιείται, καθώς και της σύνδεσής τους με τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Αξίζει να τονιστεί εδώ ότι το **σύστημα παρακολούθησης μαθητριών/ών και αποφοίτων ΕΕΚ** συνδέεται άμεσα με την **ποιότητα της ΕΕΚ** η οποία έχει κεντρική θέση στο Φινλανδικό σύστημα εκπαίδευσης. Η παρακολούθηση παρέχει πολύτιμες πληροφορίες προκειμένου η ΕΕΚ, να είναι ελκυστική, να ανταποκρίνεται στις ατομικές ανάγκες των εκπαιδευόμενων έτσι ώστε να μην εγκαταλείπουν το σχολείο και να παρέχει ομαλότερη ένταξη στην αγορά εργασίας.

ΝΕΤ GRADUATE TRACKING SYSTEM ↔ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ &
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ↔ ΜΕΙΩΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ↔ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΣΤΗΝ
ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

3. Παρουσίαση βασικών διαπιστώσεων με βάση τα ερωτήματα που τέθηκαν

Ερώτημα 1^ο: Ποια είναι τα δεδομένα/πληροφορίες που συλλέγονται για τις/τους μαθητές/τριες και απόφοιτες/τους της ανώτερης δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και τη μετάβασή τους στην αγορά εργασίας

Τα δεδομένα που συλλέγονται αφορούν τόσο, στην παρακολούθηση των μαθητριών/τών στη διάρκεια της φοίτησής τους στην ΕΕΚ, όσο και στην πορεία και ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Επίσης, συλλέγονται δεδομένα για το εκπαιδευτικό προσωπικό και την επαγγελματική του ανάπτυξη, τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές δομές ανά πληθυσμό, καθώς και στοιχεία για τις εκπαιδευτικές δαπάνες. Τα στοιχεία είναι αναλυτικά ανά πάροχο εκπαίδευσης, σε επίπεδο περιφέρειας και δήμου.

Όλα τα παραπάνω δεδομένα συνθέτουν το σύστημα παρακολούθησης των αποφοίτων ΕΕΚ. Για τη Φινλανδία, το σύστημα αυτό αποτελεί μέρος του μηχανισμού χρηματοδότησης και της ποιότητας της ΕΕΚ από το 2001.

Παρακάτω παρουσιάζονται **ενδεικτικά** κάποια από τα στοιχεία που συλλέγονται.

➡ **Στοιχεία για την εργασιακή κατάσταση των αποφοίτων**

- ✓ Εργαζόμενες/νοι, πλήρους/μερικής απασχόλησης (χωρίς περαιτέρω διευκρίνιση)
- ✓ Εργαζόμενες/νοι και μαθητές/τριες
- ✓ Άνεργες/οι
- ✓ Συνέχιση σπουδών (χωρίς περαιτέρω διευκρίνιση)
- ✓ Εκπληρώνουν στρατιωτική θητεία
- ✓ Επίσης λαμβάνονται στοιχεία από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος» (για το ερώτημα της απασχόλησης)

➡ **Στοιχεία για μαθητές/τριες ανά εκπαιδευτικό φορέα/πάροχο.**

- ✓ Αιτήσεις εγγραφών /εγγραφές
- ✓ Μαθητές/τριες ανά ειδικότητα, τομέα, επίπεδο εκπαίδευσης, τύπο ΕΕΚ

- ✓ Εκπαίδευση για άτομα με ειδικές ανάγκες
- ✓ Πρόσδος σπουδών, ποσοστά επιτυχίας στις εξετάσεις και συνέχιση σπουδών
- ✓ Τοποθέτηση στην αγορά εργασίας μετά την αποφοίτηση
- ✓ Δίκτυα παρόχων εκπαίδευσης
- ✓ Εκπαιδευτικό προσωπικό
- ✓ Διεθνής δραστηριότητα

➔ **Στοιχεία για τις εκπαιδευτικές δαπάνες:**

- ✓ Βασίζονται στους ετήσιους ισολογισμούς
- ✓ Αφορούν κάθε τύπο εκπαίδευσης ξεχωριστά
- ✓ Αφορούν, διδασκαλία, διοίκηση, συντήρηση κτιρίων, επικουρικές υπηρεσίες κλπ. και ανά τύπο δαπάνης
- ✓ Πληροφορίες για το κόστος ανάπτυξης του προσωπικού (σεμινάρια;) ανά πάροχο (EDUFI)

➔ Επίσης, **από το 2015**, και κάθε δύο χρόνια συγκεντρώνονται σημαντικά στοιχεία και πληροφορίες από τις/τους ίδιες/ους μαθητές/τριες στην ΕΕΚ για την ΕΕΚ. (θα γίνει αναφορά και στο Ερώτημα 2). Συγκεκριμένα συγκεντρώνονται γενικές και αναλυτικές πληροφορίες για τα παρακάτω ζητήματα:

- ✓ Τρέχουσες σπουδές
- ✓ Είσοδος στην εκπαίδευση και προηγούμενες σπουδές
- ✓ Η εμπειρία από τις σπουδές και τη διδασκαλία
- ✓ Προώθηση των σπουδών σου
- ✓ Εργασία, στέγαση και εισόδημα
- ✓ Επαγγελματική ζωή και μέλλον
- ✓ Ευεξία και ελεύθερος χρόνος

Το ερωτηματολόγιο με βάση το οποίο συλλέγονται τα παραπάνω δεδομένα περιλαμβάνει, περίπου, 130 ερωτήσεις και προτάσεις, ανάλογα με την/τον συμμετέχουσα/ντα

➔ Άλλα στοιχεία που συλλέγονται, κυρίως, από τους παρόχους εκπαίδευσης, αφορούν στην εργασία που έχουν ενταχθεί οι απόφοιτοί τους, για παράδειγμα :

- ✓ Εργάζομαι στην ίδια θέση εργασίας με αυτήν που είχα στην πρακτική άσκηση

- ✓ Η τρέχουσα εργασία μου είναι στον τομέα σπουδών μου
- ✓ Έχω σύμβαση αορίστου χρόνου/ προσωρινής/ μερικής απασχόλησης

Κάποια επιπλέον σημαντικά σημεία:

- Τα στοιχεία/δεδομένα που συγκεντρώνονται είναι κυρίως ποσοτικά. Αναλυτικά, ποιοτικά στοιχεία συγκεντρώνονται προς το παρόν μόνο από τα ΑΕΙ
- Τα ποιοτικά στοιχεία για την απασχόληση είναι περιορισμένα, ενώ λίγα είναι και τα ποιοτικά στοιχεία που υπάρχουν για τη συνέχιση σπουδών
- Τα στοιχεία που συγκεντρώνονται και δημοσιεύονται για την απασχόληση είναι 1-2 χρόνια παλαιότερα
- Τα συνδικάτα συγκεντρώνουν επίσης στοιχεία για τις/τους απασχολούμενες/νους
- Η επεξεργασία των στοιχείων δείχνει ποιο είναι το καθεστώς των μαθητριών/τών τρία χρόνια από την έναρξη των σπουδών, αν ολοκλήρωσαν τις σπουδές, εάν συνεχίζουν τις σπουδές, αν εργάζονται, εάν είναι άνεργες/οι κ.ά

Στην παρούσα φάση αναπτύσσεται ένα σύστημα παρακολούθησης της εκπαιδευτικής διαδρομής των ατόμων από τη στιγμή που εισέρχονται στο εκπαιδευτικό σύστημα έως το τέλος της ζωής τους.! Συγκεκριμένα από 1.1.2018 έχει τεθεί σε εφαρμογή το **KOSKI ARVO SERVICE (a National Registry and Data Transfer Service for Study Rights and Completed Studies)**.

(βλέπε συνοπτική παρουσίαση στο κεφ. 4)

Ερώτημα 2^ο : Ποιες είναι οι υπεύθυνες υπηρεσίες για τη συλλογή των δεδομένων και τι ρόλο έχουν σε αυτές οι στατιστικές αρχές, οι πολιτικά αρμόδιες αρχές, οι περιφερειακές και δημοτικές αρχές, οι πάροχοι επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι επιχειρήσεις και βέβαια οι εκπαιδευόμενες/νοι;

Έως σήμερα τα δεδομένα για την παρακολούθηση μαθητών/τριών και αποφοίτων ΕΕΚ, συγκεντρώνουν **διάφορες υπηρεσίες, εκ των οποίων οι κυριότερες είναι:**

➔ **Statistics Finland (STATFI)**, http://www.stat.fi/til/kou_en.html

Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Φινλανδίας, συγκεντρώνει τον κυριότερο όγκο δεδομένων για την ΕΕΚ

➔ **Vipunen**, <https://vipunen.fi/en-gb>

Πρόκειται για μια βάση δεδομένων για την εκπαίδευση η οποία είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας του Υπουργείου Παιδείας, του Εθνικού Συμβουλίου για την Εκπαίδευση, της Στατιστικής Υπηρεσίας και του CSC-IT Center for Science. Λειτουργεί από το 2013 και παρέχει στοιχεία για τη διαμόρφωση πολιτικών εκπαίδευσης. Οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο ευρύ κοινό.

Επίσης, αξιοποιούνται στοιχεία που συλλέγονται από:

➔ **Amis Survey: Έρευνα ανατροφοδότησης από τις/τους σπουδάστριες/τους**

Πρόκειται για μια εθνική έρευνα για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) η οποία διενεργείται από τις/τους ίδιες/ους σπουδαστές/στριες της ΕΕΚ. Ξεκίνησε για πρώτη φορά το 2015 και θα πραγματοποιείται κάθε δύο χρόνια. Στηρίζεται στην αρχή των ανοιχτών δεδομένων και στόχο έχει «να κάνει την Φινλανδική ΕΕΚ την καλύτερη στο κόσμο». Υποστηρίζεται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και παρόχους ΕΕΚ.

➔ **INKA Survey: Έρευνα για τις/τους σπουδάστριες/τους & Έρευνες στις απόφοιτες/τους**

Πρόκειται για έρευνα που διεξάγεται στο πλαίσιο ενός προγράμματος με τον τίτλο «Innovative Cities Programme» (INKA), που στόχο έχει να δημιουργήσει νέες επιχειρήσεις

και νέες θέσεις εργασίας. Το πρόγραμμα στηρίζεται στη στενή συνεργασία των τοπικών αρχών με την επιστημονική κοινότητα, την εκπαίδευση, τις επιχειρήσεις και την κυβέρνηση. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν οι έξι μεγαλύτερες σε πληθυσμό πόλεις της Φινλανδίας: Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku and Oulu.

Τα στοιχεία που συγκεντρώνουν και επεξεργάζονται οι δύο κυριότεροι φορείς, δηλαδή οι STATFI και VIPUNEN, προέρχονται από τις πληροφορίες που παρέχουν οι πάροχοι επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Το 2018 λειτουργούσαν:

165 πάροχοι επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, εκ των οποίων

- 120 ιδιωτικοί πάροχοι
- 35 συνεργαζόμενες δημοτικές αρχές
  - 9 δημοτικές αρχές
  - 1 δημόσιος φορέας

➔ **Σημαντικά σημεία**

- ✓ Οι πάροχοι αποδίδουν τα στοιχεία στο σύστημα δύο φορές το χρόνο και αφορούν μαθητές/τριες τους, πλήρους εκπαίδευσης/φοίτησης
- ✓ Τα στοιχεία συγκεντρώνονται ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτύου
- ✓ Αποστέλλονται ερωτηματολόγια από EDUFI τα οποία είναι ειδικά για κάθε πάροχο και τομέα εκπαίδευσης
- ✓ Ο κάθε πάροχος α) συμπληρώνει ερωτηματολόγια για το μαθητικό και εκπαιδευτικό δυναμικό του σχολείου του και β) αποστέλλει στις/στους αποφοιτήσαντες ερωτηματολόγια προκειμένου να συλλέξει στοιχεία για την πορεία τους μετά το σχολείο.
  - Οι αποφοιτήσαντες δεν είναι υποχρεωμένες/νοι να απαντήσουν, υπάρχει ωστόσο πολύ καλή ανταπόκριση περίπου 60%. Η υψηλή ανταπόκριση αποδίδεται στην κουλτούρα και την παιδεία των Φινλανδών νέων που έχουν συνηθίσει και εξοικειωθεί με τέτοιου τύπου διαδικασίες.

- ✓ Οι πάροχοι είναι υποχρεωμένοι να τροφοδοτούν το σύστημα με τις ζητούμενες πληροφορίες και τα δεδομένα.

Οι επιδόσεις που έχει κάθε πάροχος ως προς :

- την τοποθέτησή της απόφοιτης/του στην αγορά εργασίας
- τη συνέχεια των σπουδών της/του
- τα ποσοστά αποφοίτησης
- τα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης
- το κόστος επαγγελματικής ανάπτυξης του προσωπικού που διαθέτει
- τα τυπικά προσόντα που διαθέτει το προσωπικό

καθορίζουν και τη συνέχιση, μείωση ή διακοπή της χρηματοδότησης από το κράτος για τον τομέα της ΕΕΚ που αφορούν τα παραπάνω στοιχεία.

Προκειμένου να υπάρχει επιτυχής εξέλιξη των μαθητριών/ών, στην εκπαίδευση και τη μάθηση, αρκετά σχολεία καλούν απόφοιτες/ου μαθητές για να λειτουργήσουν ως σύμβουλοι, μέντορες και να προβάλλουν τα προσόντα και τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει στο πραγματικό εργασιακό περιβάλλον.

Ερώτημα 3^ο: Πως συλλέγονται τα δεδομένα και οι πληροφορίες παρακολούθησης μαθητριών/των και αποφοίτων;

Η συλλογή των στοιχείων και πληροφοριών για την παρακολούθηση μαθητριών/των και αποφοίτων ΕΕΚ, πραγματοποιείται με ερωτηματολόγια και οι ερωτήσεις είναι κοινές σε εθνικό επίπεδο για όλους του παρόχους ΕΕΚ.

Ωστόσο, κάθε πάροχος, μπορεί να προσθέσει και άλλες ερωτήσεις προκειμένου να συγκεντρώσει στοιχεία ενδιαφέροντός του και να τα αξιοποιήσει για τη βελτίωση της εκπαίδευσης που παρέχει.

Τα ερωτηματολόγια περιλαμβάνουν ερωτήσεις κλειστού τύπου και αφορούν, κυρίως, ποσοτικά χαρακτηριστικά και λιγότερο ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Η συλλογή γίνεται διαδικτυακά και πραγματοποιείται δύο φορές ετησίως.

Στη δημιουργία των ερωτηματολογίων συμμετέχουν και οι μαθητές/τριες.

Επίσης, το νομικό πλαίσιο προβλέπει ότι ένα μήνα μετά την κατάρτιση του ατομικού πλάνου κάθε εκπαιδευόμενης/νου στην ΕΕΚ, πρέπει να αποστέλλονται στοιχεία προς την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (STATFI) και στο σύστημα Virunen, της Finnish National Agency for Education, σχετικά με την εκπαιδευτική διαδρομή ή/και ένταξη στην αγορά εργασίας.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, βάσει νόμου και χρηματοδότησης, είναι υποχρεωτικό να απαντούν όλοι οι πάροχοι ΕΕΚ, ενώ για τις/τους απόφοιτες/τους δεν είναι υποχρεωτική η ανταπόκριση. Παρόλα αυτά τα ποσοστά ανταπόκρισης είναι αρκετά υψηλά, ενώ οι πάροχοι, για να διατηρήσουν τα καλά ποσοστά ανταπόκριση των αποφοίτων, εξετάζουν συνεχώς διάφορους τρόπους επικοινωνίας, όπως αποστολή ερωτηματολογίων στα κινητά τηλέφωνα.

Όλα τα αποτελέσματα χρησιμεύουν και για συγκριτικές αξιολογήσεις σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ερώτημα 4^ο: Ποια άλλα δεδομένα αξιοποιούνται για τη διασφάλιση της ποιότητας της ΕΕΚ και τη σύζευξη της με την αγορά εργασίας; πρόβλεψη αναγκών σε δεξιότητες

Μοντέλο πρόβλεψης αναγκών σε δεξιότητες

Για τη διασφάλιση της ποιότητας στην εκπαίδευση και της σύζευξης με την αγορά εργασίας, το φιλανδικό σύστημα παρακολούθησης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας αξιοποιεί και δεδομένα που προκύπτουν από το σύστημα πρόβλεψης δεξιοτήτων. Συγκεκριμένα, υπάρχει ένα **Εθνικό Δίκτυο για προβλέψεις** σε διάφορα ζητήματα μεταξύ των οποίων και για δεξιότητες και αγορά εργασίας.

Το **Δίκτυο συντονίζεται από το Γραφείο του Πρωθυπουργού και το Φινλανδικό Ταμείο Καινοτομίας (SITRA- Finnish Innovation Fund).**

Το **Εθνικό Δίκτυο για τις Προβλέψεις** αποτελείται από:

- Υπουργεία
- Πανεπιστήμια
- Περιφερειακά Συμβούλια

Ενώ ως προσκεκλημένα μέρη μπορεί να είναι:

- Ερευνητές/τριες
- Εταιρείες
- ΜΚΟ

Η **Φινλανδική Υπηρεσία για την Εκπαίδευση, (EDUFI)** είναι μέρος του Δικτύου και συντονίζει το **Φόρουμ για τις προβλέψεις σε δεξιότητες (Skills Anticipation Forum)**, το οποίο ασχολείται με προβλέψεις:

- ➔ για προσόντα και δεξιότητες σε ποιοτικό επίπεδο VOSE -Model
- ➔ για ζήτηση σε νέες εργασιακές και εκπαιδευτικές ανάγκες σε ποσοτικό επίπεδο MITENNA Model

Από το 2017 έχει ξεκινήσει η εφαρμογή ενός συστήματος, η διαμόρφωση του οποίου είναι σε εξέλιξη και θα ολοκληρωθεί το 2019, με την ονομασία «Βασική Διαδικασία Πρόβλεψης» και αποτελείται από την ενοποίηση των δύο μοντέλων πρόβλεψης το VOSE (ποιοτικό) MITENNA (ποσοτικό)

Το Φόρουμ για τις προβλέψεις σε δεξιότητες:

- έχει ως αντικείμενο την προώθηση της αλληλεπίδρασης εκπαίδευσης και κατάρτισης με την εργασιακή ζωή
- περιλαμβάνει 9 θεματικές ομάδες πρόβλεψης αναγκών που αντιστοιχούν σε διάφορους τομείς στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας
- ενδεικτικά κάποιες ομάδες αφορούν στις κατασκευές, στις κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, στις μεταφορές και logistics κ.ά
- κάθε ομάδα αποτελείται από 16 άτομα/εκπροσώπους εργοδοτών, εργαζομένων, ειδικών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ανώτερης εκπαίδευσης και διοικητικούς

Η ανάλυση πρόβλεψης για δεξιότητες εκτιμάται με βάση μία 5βαθμη κλίμακα και αναφέρεται σε :

➔ **Γενικές δεξιότητες**, προτείνονται 38 συνολικά δεξιότητες, *ενδεικτικά:*

Ικανότητα διαχείρισης χρόνου, αναλυτική σκέψη, οργανωτικές δεξιότητες, συναισθηματική νοημοσύνη, επίλυση προβλημάτων, εργασία σε ομάδα, αντοχή σε πίεση, πολυπολιτισμικές δεξιότητες..)

➔ **Βασικές δεξιότητες** στην εργασιακή ζωή, προτείνονται 35 συνολικά δεξιότητες, *ενδεικτικά :*

Υπηρεσίες πελατών, Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, έλεγχος ποιότητας, δεξιότητες πώλησης, οικονομική διαχείριση, επιχειρηματικότητα, διοίκηση έργου, κ.ά

➔ **Επαγγελματικές δεξιότητες**, αφορούν συγκεκριμένες δεξιότητες του επαγγέλματος

+ **Ψηφιακές Δεξιότητες**

Ένα βασικό ερώτημα που επισημάνθηκε στο πλαίσιο των αναλύσεων αυτών είναι :

Πως μπορούν να ληφθούν υπόψη στις προβλέψεις για τα απαιτούμενα από την αγορά εργασίας προσόντα και δεξιότητες, οι αλλαγές που επέρχονται στην εργασία;

Η απάντηση στο παραπάνω ερώτημα δίνεται ξεχωριστά για κάθε τομέα/βιομηχανία/συστάδα δραστηριοτήτων και περιλαμβάνει ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά, για παράδειγμα: Τομέας Ενέργειας, Λιανικό Εμπόριο, Τουρισμός και Υπηρεσίες Τροφοδοσίας, Διατροφική Αλυσίδα, κ.ά

Οι προβλέψεις που γίνονται αφορούν 10-15 χρόνια μπροστά

Μεθοδολογία:

➔ Ποιοτική προσέγγιση (VOSE)

- ➔ Η προσέγγιση γίνεται με τη μέθοδο των workshop
- ➔ 4 workshop για την ολοκλήρωση της πρότασης
- ➔ 35-40 συμμετέχουσες -συμμετέχοντες από:
  - κοινωνικούς εταίρους για τον συγκεκριμένο τομέα που μελετάται
  - εκπροσώπους ερευνητικών ινστιτούτων
  - εκπροσώπους από διάφορα επίπεδα και τομείς εκπαίδευσης
  - ειδήμονες στον τομέα

➔ Ποσοτική προσέγγιση (MITENNA) σε συνεργασία με το Κυβερνητικό Ινστιτούτο για την Οικονομική Έρευνα (Government Institute for Economic Research) και παρέχει στοιχεία για:

- ➔ τις μακροχρόνιες προβλέψεις αλλαγών της ζήτησης στην αγορά εργασίας
- ➔ τις κενές θέσεις εργασίας
- ➔ τη ζήτηση δεξιοτήτων και εκπαιδευτικών αναγκών

Ερώτημα 5^ο: Πως αξιοποιούνται τα δεδομένα που συλλέγονται και οι προβλέψεις των αναγκών σε δεξιότητες;

Τα δεδομένα που συλλέγονται για την παρακολούθηση των μαθητών/τριών και αποφοίτων ΕΕΚ, καθώς και οι προβλέψεις σε δεξιότητες αξιοποιούνται σε τέσσερα βασικά πεδία:

- ➔ για το σχεδιασμό των εθνικών πολιτικών εκπαίδευσης
  - ➔ για την χρηματοδότηση των παρόχων
  - ➔ για τον καθορισμό των απαιτούμενων προσόντων και προσφερόμενων διδακτικών ενοτήτων
  - ➔ για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της ΕΕΚ
-
- ➔ **Για το σχεδιασμό των εθνικών πολιτικών εκπαίδευσης**

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αποφασίζει για τις πολιτικές που θα εφαρμοσθούν και εκδίδει τη σχετική νομοθεσία. Η Φινλανδική Υπηρεσία για την Εκπαίδευση (EDUFI) παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη με βάση τα δεδομένα και τις προβλέψεις για δεξιότητες που διαθέτει.

Ωστόσο, επειδή οι πληροφορίες που χρησιμοποιούνται προέρχονται από όλους τους επιμέρους παρόχους ΕΕΚ, οι οποίοι και έχουν την ευθύνη της ανάπτυξης εκπαιδευτικών μοντέλων, με αρκετή αυτονομία, και της προώθησης στην αγορά εργασίας των αποφοίτων ΕΕΚ, υπάρχει θα λέγαμε μια εκ των προτέρων «αυτορρύθμιση» προκειμένου οι πάροχοι να ανταποκρίνονται με επάρκεια στις ανάγκες των μαθητριών/τών και στη ζήτηση της αγοράς εργασίας. Για αυτό, ίσως οι βασικές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις είναι βαθιές και όχι πολύ συχνές.

Στις επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν σε παρόχους ΕΕΚ, τονίσθηκε η στενή επαφή και συνεργασία που έχουν με τις επιχειρήσεις-αγορά εργασίας κυρίως της περιοχής στην οποία αναφέρονται. Μάλιστα σημειώθηκε ότι αρκετές επιχειρήσεις πραγματοποιούν προσλήψεις σχεδόν αποκλειστικά από τις /τους απόφοιτες/τους του παρόχου ΕΕΚ.

➡ Για τη χρηματοδότηση των παρόχων

Διάφορα στοιχεία όπως, ο αριθμός των μαθητών/τριων ανά τομέα/ειδικότητα, οι επιδόσεις των μαθητών, η ένταξη στη συνέχεια στην αγορά εργασίας ή στην εκπαίδευση, λαμβάνονται υπόψη για τη χρηματοδότηση των σχολείων η οποία γίνεται ανά μαθητή. (Υπολογίζεται στο 15% της συνολικής χρηματοδότησης του παρόχου, ενώ το 50% της χρηματοδότησης ορίζεται ανάλογα με τον αριθμό των μαθητριών/ων ανά χρόνο και 35% ανάλογα με τους διδασκόμενους τομείς και μαθήματα)

Το μοναδιαίο κόστος ανά εκπαιδευόμενη/ο αλλάζει κάθε χρόνο.

Η αποτελεσματικότητα εξαρτάται από:

- Ένταξη στην αγορά εργασίας
- Έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών
- Αριθμός drop outs

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα στατιστικά στοιχεία που συλλέγονται τα χρησιμοποιούν και οι ίδιοι οι πάροχοι, προκειμένου να πετύχουν υψηλές εκπαιδευτικές επιδόσεις για τις/τους μαθήτριες/τές τους και υψηλή απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα τα αξιοποιούν για να λάβουν αποφάσεις σχετικά με:

- τις διαμορφούμενες ανάγκες της εργασιακής ζωής
- την τοποθέτηση στην εργασία μετά την αποφοίτηση
- την ελκυστικότητα της ΕΕΚ
- τον ανταγωνισμό άλλων παρόχων
- άλλες διαδρομές εκπαίδευσης και κατάρτισης

➡ Για το σχεδιασμό των απαιτούμενων προσόντων (Qualification)

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αποφασίζει για τα επαγγελματικά προσόντα. Η Φινλανδική Υπηρεσία για την Εκπαίδευση (EDUFI) παρέχει και εδώ επιστημονική υποστήριξη, με στοιχεία, προτάσεις

Σε αυτή τη διαδικασία συμμετέχουν:

- εκπρόσωποι της επαγγελματικής ζωής

- εκπρόσωποι των εργατικών ενώσεων
- πάροχοι εκπαίδευσης οι οποίοι συγκεντρώνουν πληροφορίες από Μαθήτριες/τες και καθηγητές/τριες

Μέχρι όμως τη διατύπωση της τελικής πρότασης για τα προσόντα υπάρχει μια πολύπλευρη διαδικασία συμβουλευτικής και προτάσεων από επαγγελματικές ενώσεις, φορείς, εκπροσώπους εργαζομένων συνδικαλιστικούς φορείς

Σύμφωνα με αυτές τις αναλύσεις οι πολιτικές για την ΕΕΚ στο μέλλον περιλαμβάνουν:

- Μεγαλύτερη ευελιξία στις σπουδές
- Λιγότερες ειδικότητες βασισμένες σε ευρύτερη δέσμη δεξιοτήτων
- Δυνατότητα εγγραφών όλο το χρόνο
- Ανάπτυξη εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος
- Προσόντα που συναντούν τις ανάγκες του ατόμου, της κοινωνίας, της αγοράς
- Επικέντρωση στην απόκτηση νέων προσόντων και αναγνώριση προηγούμενης μάθησης
- Περισσότερα προγράμματα μάθησης στο χώρο εργασίας
- Πολύπλευρα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα
- Επαγγελματική πορεία ως ισχυρό παράγοντα αξιολόγησης της ΕΕΚ

➡ **Για την αξιολόγηση της παρεχόμενης εκπαίδευσης**

Τα στοιχεία που συγκεντρώνονται χρησιμοποιούνται, επίσης, για την αξιολόγηση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και των δομών. Την αξιολόγηση πραγματοποιεί μία ανεξάρτητη αρχή με το όνομα: **Finnish Education Evaluation Center (FINEEC)**.

Σκοπός των αξιολογήσεων είναι η ανάπτυξη της εκπαίδευσης και η υποστήριξη της μάθησης, διασφαλίζοντας παράλληλα την ποιότητα στην εκπαίδευση. Οι αξιολογήσεις παράγουν επίσης πληροφορίες για την λήψη αποφάσεων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο σχετικά με την εκπαίδευση.

4. Παρουσιάσεις περιπτώσεων από τρεις άλλες χώρες

4.1 Ελλάδα

Η παρουσίαση που πραγματοποίησε επιστημονικός συνεργάτης του ΕΙΕΑΔ, αφορούσε τη δομή, τις πληροφορίες, τη μέθοδο επεξεργασίας και την αποτύπωση των δεδομένων που συγκεντρώνονται και δημοσιεύονται για την αγορά εργασίας και τα απαιτούμενα προσόντα, μέσω του «Μηχανισμού Διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας», την επιστημονική ευθύνη του οποίου έχει το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού, ΕΙΕΑΔ.

Σημειώνεται εδώ ότι πρόκειται για ένα καινοτόμο εργαλείο συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων της αγοράς εργασίας. Εργαλείο που προσφέρει πληθώρα στοιχείων, σε εθνικό επίπεδο, σε επίπεδο περιφέρειας, δήμου ακόμα και διεύθυνσης/δρόμου, για την απασχόληση ανά επαγγελματική κατηγορία και επίπεδο προσόντων.

Στο πλαίσιο της μελέτης που θα πραγματοποιηθεί από τον ΕΟΠΠΕΠ, σε συνεργασία με το ΕΙΕΑΔ, θα υπάρξει διερεύνηση της πορείας των αποφοίτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης (ΙΕΚ) στην αγορά εργασίας. Η ανάλυση θα αξιοποιήσει ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία που θα προκύψουν από διενέργεια έρευνας σε απόφοιτες/τους ΙΕΚ και σε επιχειρήσεις που απασχολούν απόφοιτες/τους ΙΕΚ.

4.2 Ιταλία

Η Ιταλία, για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση δεν διαθέτει ένα κεντρικό μοντέλο παρακολούθησης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Κάποιες περιφέρειες διαθέτουν στοιχεία, άλλες όχι.

Η συλλογή στοιχείων γίνεται με ερωτηματολόγια και με τηλεφωνική συνέντευξη, αλλά χωρίς συστηματικό τρόπο. Τα ερωτήματα που τίθενται αφορούν την απασχόληση, το είδος της απασχόλησης κ.ά Η έρευνα υλοποιείται συνήθως τρία χρόνια μετά την αποφοίτηση.

Στα ερωτηματολόγια απαντούν και οι υπεύθυνοι των σχολείων.

Όλα τα στοιχεία προωθούνται στο Υπουργείο Παιδείας και λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μονάδων.

Σημειώνονται αλλαγές τα τελευταία χρόνια λόγω κοινωνικών αλλαγών και προσφυγικού.

4.3 Ρουμανία

Έχουν γίνει προσπάθειες σύνδεσης των διαφόρων μηχανισμών που συλλέγουν στοιχεία και πληροφορίες για την παρακολούθηση των αποφοίτων, ωστόσο, υπάρχουν πολλές δυσκολίες που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση, το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και την κουλτούρα.

Ενώ υλοποιούνται διάφορα έργα, στον τομέα αυτό με τη χρηματοδότηση της ΕΕ, δεν υπάρχει αργότερα συνέχεια και εξέλιξη.

5. Το νέο μοντέλο συλλογής δεδομένων

Η Φινλανδία από 1.1.2018 έθεσε σε εφαρμογή την **KOSKI ARVO SERVICE (a National Registry and Data Transfer Service for Study Rights and Completed Studies)**.

Πρόκειται για το νέο μοντέλο συλλογής πληροφοριών που αφορά όλη την εκπαιδευτική διαδρομή κάθε ατόμου χωριστά και που συγκεντρώνει σε ένα «μέγκα» σύστημα όλα τα προηγούμενα ποσοτικά δεδομένα.

Η **KOSKI ARVO SERVICE** είναι μία τεράστια βάση δεδομένων (big data) η οποία, όταν ολοκληρωθεί θα περιλαμβάνει πληροφορίες για τα επίπεδα εκπαίδευσης και τα προσόντα, καθώς και τα δικαιώματα στην εκπαίδευση που έχει κάθε Φινλανδός πολίτης, από τη βασική έως την ανώτερη εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση.

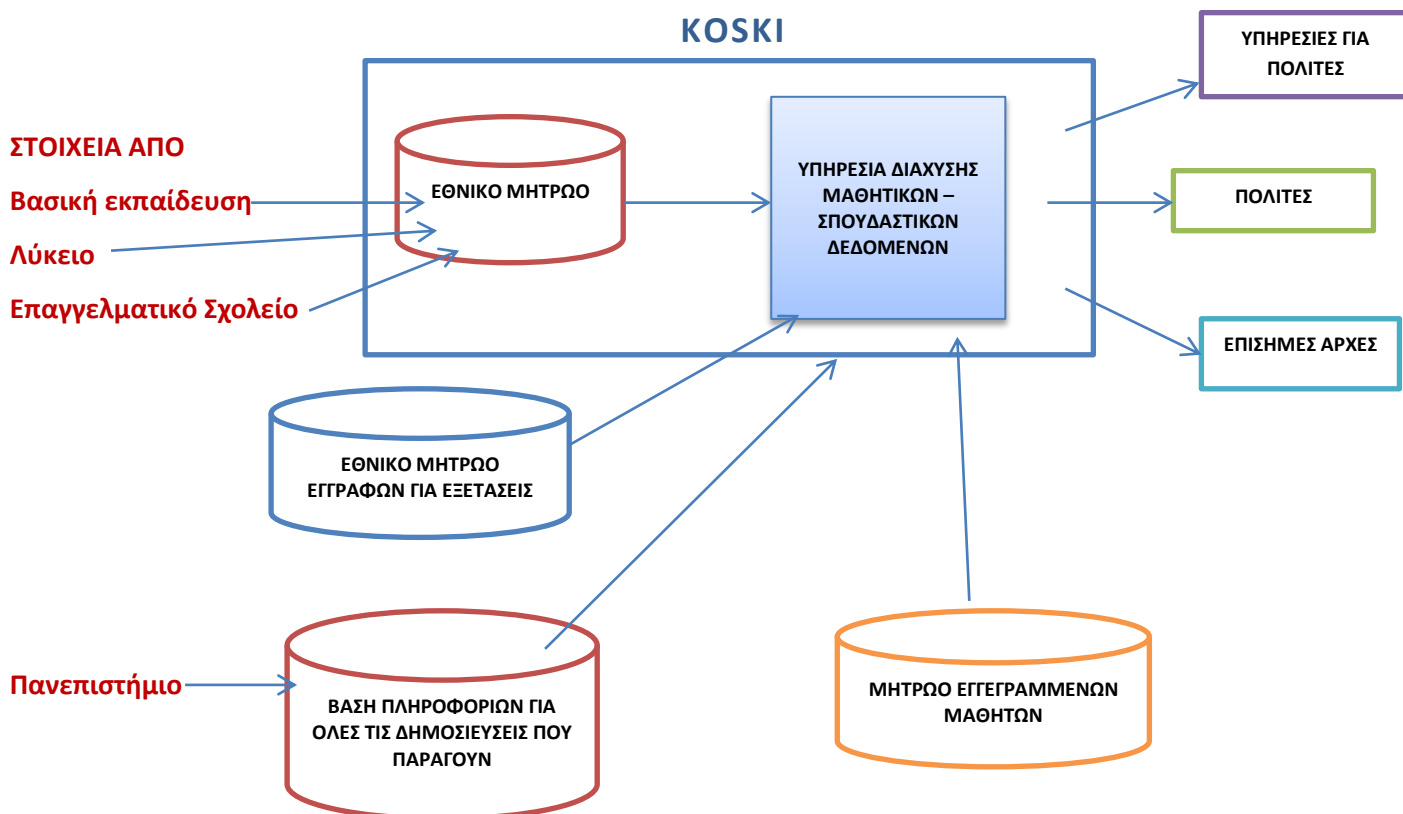
Η καταγραφή στο σύστημα γίνεται με ένα μοναδικό αριθμό ταυτοποίησης που λαμβάνει κάθε άτομο.

Με το εν λόγω σύστημα επιδιώκεται :

- να υπάρξει ένας καλύτερος σχεδιασμός και εξατομίκευση των σπουδών
- αναγνώριση δεξιοτήτων και προσόντων που έχει αποκτήσει κάποια/ος σε προηγούμενα στάδια
- καταγραφή της προόδου μετάβασης και παρακολούθησης
- παροχή πληροφοριών σε περίπτωση αίτησης για εργασία
- συλλογή στατιστικών δεδομένων
- αξιολόγηση της εκπαίδευσης

Από την παρουσίαση του συστήματος αναπαράγονται τα παρακάτω:

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΚΟΣΚΙ

ΤΡΟΦΟΔΟΤΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΚΙ

6. Συνοπτικές παρατηρήσεις

Συμπερασματικά λοιπόν, **στη Φινλανδία** τα στοιχεία και οι πληροφορίες που αφορούν στην παρακολούθηση των αποφοίτων ΕΕΚ και στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης ΕΕΚ προέρχονται από δύο παράλληλα συστήματα, όπου το πρώτο βασίζεται στους παρόχους ΕΕΚ και το δεύτερο στην επεξεργασία στατιστικών δεδομένων και χρήση focus group σε κεντρικό επίπεδο.

A. Η παρακολούθηση των αποφοίτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), εφαρμόζεται από το 2001, είναι συστηματική, εξαμηνιαία και βασίστηκε, έως σήμερα, σε πληροφορίες και στοιχεία που συγκεντρώνονται από τους παρόχους ΕΕΚ οι οποίοι τροφοδοτούν την Finish National Agency for Education (Virunen) και την National Statistics Finland (Education Statistics). Επιπρόσθετα, στοιχεία συλλέγονται και από οργανισμούς όπως ο INKA, για λογαριασμό των παρόχων ΕΕΚ, αλλά και από τις /τους μαθητές/τριες ΕΕΚ (AMIS survey).

Με βάση την επεξεργασία των πληροφοριών και των στοιχείων που συλλέγονται διαμορφώνονται προτάσεις και παρεμβάσεις πολιτικών για την ΕΕΚ (Υπουργεία), ενώ οι πάροχοι ΕΕΚ βελτιώνουν συνεχώς την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Τονίστηκε ότι οι μεγάλες αλλαγές/μεταρρυθμίσεις που επέρχονται σε κεντρικό επίπεδο-Υπουργείου- δεν είναι συχνές, η προηγούμενη για παράδειγμα ήταν πριν από 20 χρόνια.

Στην παρούσα φάση υλοποιείται μια μεγάλη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στο πλαίσιο της οποίας τέθηκε σε εφαρμογή το **Koski system**, το οποίο συγκεντρώνει σε πραγματικό χρόνο και ανά άτομο (ατομικό Id), όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκπαιδευτική και εργασιακή πορεία του, από την είσοδό του στην εκπαίδευση έως διά βίου. ...

B. Το δεύτερο σύστημα, το οποίο καταγράφηκε ασχολείται με «**την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες**».

Το σύστημα αυτό έχει ως συντονιστή την Finish National Agency for Education και αποτελεί μέρος του «Εθνικού Δικτύου (οικονομικών) Προβλέψεων», το οποίο λειτουργεί υπό τον

Πρωθυπουργό και το Φινλανδικό Ταμείο Καινοτομίας. Οι προβλέψεις σε δεξιότητες, σε νέες εκπαιδευτικές και εργασιακές ανάγκες δίνουν στοιχεία σε μακρο επίπεδο – βάθος χρόνου 10-15 χρόνια - και αφορούν συγκεκριμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Τα στοιχεία είναι ποσοτικά και ποιοτικά. Τα ποιοτικά δεδομένα συλλέγονται από ομάδες εργασίας (focus group) με εκπροσώπους από τον οικονομικό τομέα που αφορούν οι προβλέψεις.

Στην Ελλάδα, το τοπίο είναι αρκετά διαφορετικό:

A. Καταρχήν, συλλέγονται **ποσοτικά στοιχεία** για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ, Μαθητεία), π.χ. αριθμός εγγεγραμμένων μαθητριών/ών ανά σχολική μονάδα, (τύπος, τομέας εκπαίδευσης...), πληθυσμός διδασκόντων (ειδικότητες κλπ), τύποι σχολικών μονάδων, κλπ., όχι όμως όσο αναλυτικά είναι τα στοιχεία του φινλανδικού μοντέλου.

Τα στοιχεία συγκεντρώνονται από την **Εθνική Στατιστική Αρχή** (ΕΛ.ΣΤΑ) στο πλαίσιο των απογραφών πληθυσμού και από τη στατιστική Υπηρεσία του **Υπουργείου Παιδείας**, με βάση το ενιαίο πληροφοριακό σύστημα **«myschool»** «με στόχο τη μηχανογραφική υποστήριξη των σχολικών μονάδων και των διοικητικών δομών της εκπαίδευσης στην Ελληνική επικράτεια». Στοιχεία για την Αρχική επαγγελματική κατάρτιση (ΙΕΚ) συγκεντρώνονται από τη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (**Γ.Γ.Δ.Β.Μ.**) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Επίσης, ο **ΕΟΠΠΕΠ**, αρμόδιος φορέας πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, διαθέτει Μητρώο Υποψηφίων από ΙΕΚ προς πιστοποίηση.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία πλην αυτών που δημοσιεύονται από την ΕΛΣΤΑΤ, δεν είναι δημόσια.

B. Οι παραπάνω αρχές/φορείς **δεν διενεργούν συστηματικές περιοδικές μελέτες για παρακολούθηση των αποφοίτων ΕΠΑΣ, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ**, μετά το τέλος των σπουδών τους, είτε σε ένα άλλο εκπαιδευτικό μονοπάτι, είτε στην αγορά εργασίας, είτε στην ανεργία, είτε στην εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων (για τους άνδρες) κλπ.

Οι μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί είναι αποσπασματικές, σχετικά παλιές και δεν αφορούν αποκλειστικά απόφοιτες/τους ΕΕΚ. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- ➔ **της Εθνικής Στατιστικής Αρχής**, η οποία εντάσσει τις έρευνες αυτές στις στατιστικές για την «Απασχόληση- Ανεργία», (<http://www.statistics.gr/el/statistics/pop>)
- Ειδική Έρευνα για τη Μετάβαση από την Εκπαίδευση στην Αγορά Εργασίας (Ad hoc 2000)
- Ειδική Έρευνα για την Είσοδο των Νέων στην Αγορά Εργασίας (Ad hoc 2009)
- Ειδική Έρευνα για τη Θέση των Νέων στην Αγορά Εργασίας (Ad hoc 2016)
- ➔ **Του Παρατηρητηρίου Μετάβασης, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου**, με επικέντρωση σε απόφοιτες/τους γενικού και επαγγελματικού Λυκείου, <http://www.pi-schools.gr/programs/par/p5.html>
- *1η Έρευνα αποφοίτων*: έρευνα αποφοίτων ανωτέρου κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι δε συνέχισαν σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, Σταμάτης Παλαιοκρασάς, Παναγιώτης Ρουσέας, Βασιλεία Βρετάκου, Αθήνα 2000
- Η διερεύνηση της εγκατάστασης στην αγορά εργασίας των αποφοίτων του ανωτέρου κύκλου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που δεν συνέχισαν σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με χρήση μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης, Παναγιώτης Ρουσέας, Αθήνα 2000
- *2η Έρευνα αποφοίτων*: έρευνα αποφοίτων ανωτέρου κύκλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΤΕΕ, ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ), Παναγιώτης Ρουσέας, Βασιλεία Βρετάκου, Αθήνα 2008
- Διαχρονική έρευνα εκπαιδευτικών και επαγγελματικών επιλογών μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (α΄ φαση), Παναγιώτης Ρουσέας, Βασιλεία Βρετάκου, Αθήνα 2008

Γ. Διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας. Τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας και σχετικές προβλέψεις σε βάθος τριετίας, πραγματοποιεί ο Μηχανισμός Διάγνωσης, ο οποίος συστάθηκε το 2016 (Νόμος 4368/2016, άρθρο 85) υπο το Υπουργείο

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και την επιστημονική ευθύνη του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ).

Ο Μηχανισμός συγκεντρώνει δεδομένα από τέσσερις βασικές πηγές : την ΕΛΣΤΑΤ, την ΕΡΓΑΝΗ, τον ΟΑΕΔ και το ΓΕΜΗ και κατόπιν συνδυαστικής επεξεργασίας δημοσιεύει πληθώρα στοιχείων που αφορούν στην απασχόληση, στην ανεργία, στην επιχειρηματικότητα και στις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Έως σήμερα ένα μεγάλο μέρος των στοιχείων που επεξεργάζεται ο Μηχανισμός προέρχονται από δευτερογενή δεδομένα και παρουσιάζονται από την οπτική της αγοράς εργασίας. *Ενδεικτικά αναφέρεται:*

- Απασχολούμενοι/νες ανά επαγγελματική κατηγορία, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, ανά εκπαιδευτικό επίπεδο
- Νέες θέσεις εργασίας ανά κλάδο, επάγγελμα Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα
- Επιχειρηματική δραστηριότητα

Ένα ενδιαφέρον και κρίσιμο σημείο της ανάλυσης που πραγματοποιεί ο Μηχανισμός είναι οι προβλέψεις για το Δυναμισμό επαγγελματιών και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας .

Όλα τα αποτελέσματα των καταγραφών και αναλύσεων παρουσιάζονται με τη μορφή διαδραστικών πινάκων.

Παρόλα αυτά, ζητήματα που αφορούν στην παρακολούθηση αποφοίτων δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας δεν έχουν συμπεριληφθεί, έως σήμερα στις ερευνητικές δραστηριότητες του Μηχανισμού. Όπως επίσης απουσιάζουν συστηματικές και στοχευμένες μελέτες πεδίου για ανάγκες σε βασικές, γενικές και επαγγελματικές δεξιότητες

Το ερευνητικό σχέδιο που πραγματοποιεί ο ΕΟΠΠΕΠ σε συνεργασία με το Μηχανισμό Διάγνωσης –ΕΙΕΑΔ, για τις/τους απόφοιτες/τους αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης ΙΕΚ, θα συνδυάσει για πρώτη φορά, στατιστικά δεδομένα του μηχανισμού διάγνωσης με ποιοτικά δεδομένα που θα προκύψουν από έρευνα πεδίου σε απόφοιτες/τους ΙΕΚ και σε επιχειρήσεις στη μεγαλύτερη περιφερειακή ενότητα της χώρας.

Επίσης, θα αναδείξει ένα πιθανό μοντέλο παρακολούθησης των αποφοίτων ΕΕΚ και αξιοποίησης των δεδομένων που θα συγκεντρωθούν, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα και αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης ΕΕΚ.

Ωστόσο, για τη **συστηματική μελέτη** ► της παρακολούθησης των αποφοίτων ΕΕΚ (ΙΕΚ – Μαθητείας) και ► των αναγκών σε δεξιότητες και προσόντα της αγοράς εργασίας, καθώς και για τη **συστηματική αξιοποίηση** των ευρημάτων που εξάγονται από τα παραπάνω για ► τη βελτίωση της ποιότητας της ΕΕΚ και ► της απορροφητικότητας των αποφοίτων στην αγορά εργασίας είναι αναγκαία πλέον η **νομοθετική κατοχύρωση της συνεργασίας ΕΟΠΠΕΠ – ΕΙΕΑΔ** (Υπουργείου Παιδείας και Υπουργείου Εργασίας).